

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1983/25
KARAR NO : 1983/111

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanık : Hüsamettin Güven
O L A Y : Türkiye İşçi Partisi'nin 21 Mart 1970 günü Zonguldak ili Kozluca

Bucağında tertiplenmiş olduğu kapalı sahon toplantısında sanık Hüsamettin Güven'in bir konuşma yaparak TCK.nun 142/1.maddesine aykırı olarak komünizm propogandası yaptığı, bilirdiği Prof.Dr.A.Selçuk Özçelik'in raporu, sanığın evraka ekli teypten daktilo edilmiş konuşma örnekleri ve evrak içeriği ile anlaşıldığı, Zonguldak C.Savcılığı'nca iddia olunarak sanık hakkında ilk soruşturma yapılması istemiyle kamudavası açılmıştır.

Zonguldak Sorğu Hakimliği:12.3.1971 günü,1971/8-33 sayı ile yaptığı ilk soruşturma sonucunda sanığın eylemine uyan TCK.nun 142/1.maddesi uyarınca cezalandırılması için hakkındaki son soruşturmanın Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesinde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi:31.5.1972 günü,Esas 1971/85,Karar 1972/163 sayı ile;sanık hakkında İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavirliğinin 16.5.1972 tarihli yazıları ile başka bir suçundan dolayı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesince mahkûmiyet kararı verildiği,ayrıca sanık hakkında TCK.nun 159.maddesini ihlâl suçundan sıkıyönetim askeri savcılığınca soruşturma yapıldığının bildirildiği,sanığın sıkıyönetim süresi içinde de fiillerine devam ettiğinin anlaşıldığı,busuretle suçlarının sıkıyönetim ilânından sonraya da ilişkin bulunduğu gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi:22.11.1972 günü, 1972/131-107 sayı ile;Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi'ne açılmış olan davanın devam ettiği sırada ilân edilen sıkıyönetim sebebiyle anılan mahkemece atılı suçun,niteliği itibariyle sıkıyönetim mahkemesinde görülmesinin istenilip,istenilmediği,İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığından sorulmuş,söz konusu sıkıyönetim komutanlığının 9.8.1971 günlü,yazısından 1402 sayılı yasa'nın 19.maddesi uyarınca soruşturmanın genel hükümlere göre yapılması öngörülerek dava dosyası Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi'ne iade edilmiştir.Bu hale göre,1402 sayılı yasa'nın 13.maddesinin 2.fıkrasına göre görev hususu kanunen ve kesin olarak halledilmiş olup,davanın Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesinde devamı gerekli,biçimindeki gerekçe ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece,her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında,2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

Ancak dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi kuruluncaya değin Askeri Savcılıkta bekletilmesine karar verilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusuz adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,İsmail Oğuz,Nevzat Doğan,Ali Suat Koç,Yağar Çiftçioğlu,Ergün Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 21.3.1983 gün toplantıda,geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunmuş;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan yardımcı Mustafa Güzel'in Adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği götüşülüp düşünüldü.

2247 sayılı yasa'nın 14.maddesine göre olumsuz görev uyumsuzluğunun bulunduğu ileri sürülebilmesi için "Adli,İdari,veya Askeri" yargı mercilerinden en az ikisinin ta rafları,konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.Bu nedenle,öncelikle Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kesin olup olmadığı hususunun çözümlenmesi gerekir.

CMUK.nun 3.kitabının 1.faslında yer alan umumi hükümler bölümünde,kanun yollarına başvurma hakkı olan kişiler sayılmıştır.Anılan yasa'nın 289.maddesinde Adli kararlar aleyhine gerek savcı gerekse sanık için kanun yollarının açık olduğu,290.maddesinde müdafimin sanığın açık arzusunun aykırı olmamak koşulu ile kanun yollarına başvurabileceği, 291.maddesinde ise; sanığın kanuni mümessili ve sanık kadın ise kocasının kanun yollarına başvurabileceği açıkca belirlenmiştir.

Yasa'da sayılan bu kişilerden hiç birisinin kanun yoluna başvurmadığı,dosyanın incelenmesinden anlaşılmıştır.Sanık ölmüş olduğuna göre de, bu hakkı kullanma olanağı ortadan kalkmış bulunmaktadır.Bu durumda hükmün kesinleşmiş olduğunu kabul etmek zorunluluğu doğmuştur.

Bu nedenle, her iki mahkemenin görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde öngörülen olumsuz görev uyumsuzluğunun olduğu kabul edilerek işin esasının incelenmesine geçilmelidir.

Sanığa atılı suç, 21-Mart-1970 de Zonguldak'da işlenmiştir.

Daha önce ilân edilen sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanıp,kesinleşmeyen davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerinin ve yürürlükteki sıkıyönetim yasa'nın görevle ilgili maddelerinin gözönünde tutulması suretiyle dava konusu eylemlerin değerlendirilmesi gerekir.

Durum böyle olunca, atılı suçun,siyasal ve ideolojik amaçlı olması ve devleti varlığına yönelik olarak işlenmesi nedeniyle,sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilkin bulunduğu kuşkusuzdur.

İncelenen dosya içeriğinden,sanığın suç tarihinde TİP Genel Yönetim Kurulu Üyesi olduğu anlaşılmakta ise de; anılan parti Anayasa Mahkemesi'nin 20-1-1971 gün,1971/3-3 sayılı kararı ile kapatılmış,bu karar 6-1-1972 günlü resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.Bu nedenle,sanığın şu anda sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmek olan TİP ile ilişkili olduğu ileri sürülerek 1402 sayılı yasa'ya 2310 sayılı yasa ile eilen ek-1.madde uyarınca Askeri Yargı yerinde yargılanması düşünülemez.

Öte yandan,sanığa atılı suçun,1402 sayılı yasa'nın değişik 13/a.maddesinde ön görülen süreden çok önceki bir tarihte işlenmesi,sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla ortak genel amaç içerisinde,organik ve örgütsel bağlantılı olduğu hususunda 4-5-1981 gün, 1/1 sayılı ilke kararımızın öngördüğü anlamda dosyada hiç bir somut kanıt rastlanmaması nedenleriyle davanın,Adli Yargı yerinde görülmesi ve Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğinin bu nedenle,Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesinin 31-5-1972 günlü,esas-1971/85,karar-1972/163 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına,İsmail Oğuz'un karşı oyu ile ve oy çokluğu ile 21-3-1983 gününde kesin olarak karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Üye
İsmail Oğuz

Üye
Nevzat Doğan

Üye
Ali Suat Erkoç

Üye
Yaşar Çiftçioğlu

Üye
Ergun Arğan

Üye
Nail Yücel